

РЕЗЮМЕ

Раскрываются особенности правового обеспечения мониторинга в органах исполнительной власти. Определяются пути совершенствования нормативного обеспечения мониторинга административной и финансовой деятельности в органах исполнительной власти.

Ключевые слова: правовое обеспечение, мониторинг, органы исполнительной власти, стандарты, оценка результативности.

РЕЗЮМЕ

Розкриваються особливості правового забезпечення моніторингу в органах виконавчої влади. Визначаються шляхи вдосконалення нормативного забезпечення моніторингу адміністративної та фінансової діяльності в органах виконавчої влади.

Ключові слова: правове забезпечення, моніторинг, органи виконавчої влади, стандарти, оцінка результативності.

SUMMARY

Legal peculiarities of monitoring in the executive branch are defined. Ways to improve the regulatory monitoring administrative and financial activities in the executive branch are identified.

Keywords: legal providing, monitoring, organs of executive power, standards, estimation of effectiveness.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Авер'янов В. Б. Концептуальні засади реформування органів виконавчої влади України з урахуванням європейських принципів та стандартів належного урядування («good governance») [Електронний ресурс] / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерезь, А. А. Пухтецька // Форум права. – 2006. – № 2. – Режим доступу :
2. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2006-2/06avbsnu.pdf>.
3. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади / Андрійко О. Ф. – К. : Наукова думка, 2004. – 299 с.
4. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с.
5. Державне управління : [навч. посібник] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
6. Scott C. Organizational Variety in Regulatory Governance: An Agenda for a Comparative Investigation of OECD Countries / C. Scott // Public Organization Review. – 2003. – A Global Journal. – № 3. – P. 301–316.
7. Концепція розвитку системи управління державними фінансами, затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2012 р. № 633-р // Офіційний вісник України. – 2012. – № 67. – Ст. 2752.
8. Порядок проведення моніторингу та оцінювання ефективності програм соціальної підтримки населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 2012 р. № 554 // Офіційний вісник України. – 2012 р. – № 47. – Ст. 1839.
9. Деякі питання оцінювання роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо залучення інвестицій, здійснення заходів з поліпшення інвестиційного клімату, проведення моніторингу стану інвестиційної діяльності та роботи із зверненнями інвесторів : затверджені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2003 р. № 779-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
10. <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1072.6771.0>.
11. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 р. N 1017.– // Офіційний вісник України. – 2004. – № 32. – Ст. 2144.
12. Стандарти внутрішнього аудиту, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 N 1247 //Офіційний вісник України від 11.11.2011 2011 р. – № 85.– Ст.3131.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки, виконання та проведення моніторингу програм секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу в Україні» від 15 вересня 2010 р. № 841 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства» від 21 листопада 2007 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 89. – Ст. 89.
15. Наказ Головного управління державної служби України «Про затвердження нової редакції Порядку здійснення контролю» від 24 вересня 2007 р. № 254 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
16. <http://wap.nau.ua>.

УДК 338.32:332.13(477)

ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Толпежніков Р.О., к.е.н., доцент, ДВНЗ «ПДТУ»

Маматова Л.Ш., здобувач ДВНЗ «ПДТУ»

Постановка проблеми. Глобалізація економічного розвитку породжує посилення конкуренції між окремими адміністративними утвореннями. Саме конкуренція у всіх областях діяльності є загальновідомим чинником активізації та мобілізації додаткових внутрішніх сил, ресурсів, інтелекту для досягнення намічених цілей. Домогтися високих стандартів сталого регіонального розвитку можна двома шляхами: на основі зовнішньої підтримки та перерозподілу коштів централізованих джерел між територіями і на основі мобілізації внутрішніх ресурсів.

Базовим поняттям ресурсних можливостей є виробничий потенціал. Тривалий час формувалася система управління регіональним розвитком на базі директивних методів. Її основи зберігаються і до теперішнього часу. З відмовою від централізованого планування зростає роль місцевих програм економічного розвитку. При цьому повертається необхідність оцінки економічного та виробничого потенціалів, але вже на іншому рівні - рівні кожного конкретного регіону. При цьому, в масштабах держави зростає порівняльна оцінка виробничого потенціалу регіонів, необхідна для формування стратегії економічного розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема виробничого потенціалу займаються наступні науковці: Анчишкин А.И., Горбунов Э.П., Донец Ю.Ю.

Мета статті: дослідити поняття виробничого потенціалу і порівняти характеристики виробничого потенціалу регіонів України.

Викладення основного матеріалу. Одним з основних об'єктів стратегічного аналізу регіонального розвитку є, виробничий потенціал регіону та його економічна оцінка. Оцінюючи виробничий потенціал в результативній формі необхідно оцінювати не фактичний обсяг виробництва, а потенційний. Можна припустити, що виробничий потенціал - це максимально можливий обсяг продукції (наприклад, ВВП), який економіка в змозі виробити при повному залученні в процес суспільного виробництва всіх наявних ресурсів.

Однак, в різних економічних, правових, соціальних умовах один і той же обсяг залучених у господарську діяльність ресурсів може дати різний обсяг випуску продукції. Отже, без урахування конкретних умов діяльності неможливо визначити виробничий потенціал господарської системи [10].

Структурний аналіз виробничого потенціалу регіону дозволяє виділити промисловий потенціал, сільськогосподарський потенціал, потенціал будівельної галузі та інші, тобто потенціали галузей, які відносяться до виробничої сфери. Виходячи з вищесказаного, питання структури, характеристики та оцінки виробничого потенціалу регіону зводяться до дослідження виробничого потенціалу галузей матеріального виробництва в рамках єдиного територіального комплексу.

Разом з тим, визначаючи сутність виробничого потенціалу території, слід мати на увазі, що він не може бути визначений, як сума виробничих потенціалів вказаних вище галузей. Потенціали будь-якого рівня - національного господарства, регіону, галузі або окремого підприємства - не функціонують відірвано, ізолювано один від одного, спостерігається взаємодія потенціалів різних рівнів, що призводить до збільшення потенціалу вищестоящої по ієрархії системи [4].

Таким чином, виробничий потенціал регіону відповідає критеріям цілісності і характеризується системністю, функціональністю і структурністю. Цілісність і системність виробничого потенціалу території відіграють найважливішу методологічну роль в його дослідженні. Основними характеристиками виробничого потенціалу регіону як системи служать:

- Найтісніші координаційні та субординаційні взаємозв'язку його окремих компонентів. Тобто, зміна одного з них неминуче позначиться на функціонуванні інших;

- Комплексність, що полягає в тому, що сукупна продуктивність структурних компонентів виробничого потенціалу регіону не дорівнює сумі їх продуктивностей окремо.

За своїм адміністративно-територіальним устроєм України складається з Автономної Республіки Крим, 24 областей, і двох міст зі спеціальним статусом - Києва та Севастополя. Всі області, міста Київ та Севастополь мають структуру влади місцевого самоврядування з підпорядкуванням центральному органу виконавчої влади - Кабінету Міністрів України. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент - Верховна Рада України. Виключенням з цього правила є Автономна Республіка Крим (АРК), у якій є власний Кабінет Міністрів та Верховна Рада. Адміністративно-територіальний поділ в Україні не змінювався з часів СРСР. На основі сформованого адміністративно-територіального поділу в Україні існує поділ на економічні зони.

Безперечним лідером серед регіонів України є столиця Київ, який по праву займає лідируючі позиції за сумарним інвестиційному потенціалу.

Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Харківська та Луганська області утворюють східний регіон, що має найбільш розвинену промисловість, питома вага якої в регіональній економіці найвищий в Україні. Регіон має дуже високий рівень природно-сировинного потенціалу. За нашими оцінками, регіон характеризується середнім інвестиційним потенціалом і підвищеним ризиком для вкладення інвестицій. Це обумовлено негативними регіональними тенденціями у фінансовому секторі, небезпечною криміногенною ситуацією, несприятливою екологічною обстановкою і наявністю підвищеного соціально-демографічного (Дніпропетровська область) ризику [8]. Північний регіон: Київська, Житомирська, Чернігівська та Сумська області. Незважаючи на безпосередню близькість до столиці, Київська область займає лише десяту позицію за сукупним інвестиційному потенціалу. Це пов'язано з переміщенням трудових і фінансових ресурсів в Київ, що додатково збільшує його і так високі фінансово-економічні показники. Подібна ситуація характерна і для низки інших, близько розташованих до столиці областей: Чернігівської, Житомирської та Сумської. Черкаська, Вінницька, Кіровоградська та Полтавська області умовно утворюють центральний регіон, який відноситься до аграрно-промислового. Тут працюють підприємства, які виробляють електроенергію, видобувають вугілля, випускають мінеральні добрива, засоби автоматизації та обчислювальної техніки, технологічне обладнання. У структурі промислового виробництва регіону найбільшу питому вагу мають харчова промисловість, машинобудування і металообробка, електроенергетика, промисловість будівельних матеріалів. Регіон характеризується середнім значенням інвестиційного ризику, є інвестиційно недооціненим і може викликати до себе підвищений інвестиційний інтерес.

До складу західного регіону, з одного боку, входять амбітні і продовжують демонструвати стабільне зростання в промисловості і сільському господарстві аграрно-індустріальні Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Тернопільська та Чернівецька області. З іншого - базисні Львівська та Рівненська області. На думку експертів, західні області недооцінені потенційними інвесторами, адже вони мають хороший інвестиційний потенціал: дешева робоча сила, високий рівень природно-рекреаційного потенціалу, близькість Європейського союзу. Ця частина України має високий показник безробіття та порівняно невеликий обсяг вкладених інвестицій. У структурі економіки регіону найбільшу частину займає сектор послуг, який активно розвивався в 90-х роках завдяки прикордонній торгівлі. Промисловість в регіоні розвинена незначно [8].

Ряд південних областей - Автономна Республіка Крим, м. Севастополь, Одеська, Миколаївська та Херсонська - утворюють так званий Причорноморський регіон України. У цієї групи (за винятком Херсонської області, яка знаходиться в зоні з низьким інвестиційним потенціалом і середнім рівнем ризику) середні по країні рівні інвестиційного потенціалу та ризику. За оцінками, саме тут формується група інвестиційно-привабливих регіонів. Цю групу ми назвали "Базисні" регіони, оскільки вони являють собою базис, на якому формується економічний фундамент країни, вишикується нова плеяда інвестиційно-привабливих регіонів.

Оцінка економічного потенціалу регіону являє собою вартісну, часткову або експертну оцінку складових його потенціалів: промислового, трудового та інвестиційного. Для проведення такої оцінки необхідно звернутися до статистичних даних по регіонах країни.

Характеристика промислового потенціалу регіону може бути заснована на аналізі та порівнянні валового регіонального продукту [11], який являє собою суму валової доданої вартості, створеної всіма економічними суб'єктами на території регіону. Цей показник характеризує суму внесків кожної організації в загальний обсяг виробництва регіону в грошовому вираженні.

При загальному зростанні валового регіонального продукту у всіх регіонах, розрив між його рівнем у різних регіонах є вельми істотним. Так, серед областей України безмінне лідерство за цим показником з 2004 році утримують Донецька та Дніпропетровська області. За ними з відривом слідує Харківська, Запорізька, Одеська та Луганська області. Але, якщо звернути увагу на співвідношення розриву між кожною з цих областей і лідером - Донецькою областю, то можна сказати, що цей розрив виріс, не дивлячись на зростання всіх показників. Так, якщо в 2004 році розрив між Донецькою та Харківською областю становив 52%, Донецькій та Запорізькій - 56%, Донецькій та Одеській - 59%, Донецькій та Луганській - 63%, то в 2011 році ці розриви склали вже відповідно: для Харківської - 52% (не змінився), для Запорізької 64% (зріс на 8%), для Одеської 64% (зріс на 5%), для Луганської 65% (зріс на 2%).

В якості висновку і підсумку дослідження компонентів виробничого потенціалу регіонів України, можна навести порівняльний аналіз інвестиційного потенціалу регіонів країни. Керуючись результатами дослідження фахівців, які співпрацюють в економічній журналі "Експерт Україна", можна скласти табл. 1 ранжирування інвестиційної привабливості регіонів України. У цій таблиці також буде враховуватися ранжування регіонів за складовими виробничого потенціалу.

Висновки. Порівняльний аналіз виробничого потенціалу регіонів України відобразив що в економічному розвитку регіонів спостерігаються диспропорції: багатий Київ все далі відривається по рівню життя від інших регіонів. За останні роки ця тенденція стала виявлятися сильніше. Виходячи з офіційних даних, столиця в сім разів багатшим самого бідного регіону України. Крім того, намітилися значні перекося в інвестиційній привабливості регіонів. Про це свідчить статистика. У п'ять областей - Донецьку, Дніпропетровську, Харківську та Луганську, а також Київ - вкладено більше половини всього обсягу капітальних інвестицій. Ці ж регіони дають і три чверті обсягу прибутку підприємств в Україні. Ще десяту частину додають йдуть по п'ятах Запорізька, Одеська та Київська області. Більшості інших регіонів розраховувати на інвестування за рахунок власних коштів підприємств не доводиться. По-перше, приблизно у половини з них частка прибуткових підприємств значно нижче середнього по країні. По-друге, в них посилюються проблеми, пов'язані з нестійким економічним розвитком України. Але навіть позитивні темпи зростання промисловості та експорту можуть виявитися недостатніми, щоб уберегтися від інвестиційної кризи. Про це свідчить приклад Тернопільської області (спад інвестицій в основний капітал сягає 45%, зниження обсягу виконаних будівельних робіт - 33,9%).

Таблиця 1

Інвестиційний потенціал регіонів України в 2007 році (в міру убування) [8]

Ранг потенціала	Ранг ризику	Регіон	Частка в національному потенціалі, %	Ранги складових виробничого потенціалу							
				Природно-сировинний потенціал	Соціально-грудовий потенціал	Економічний потенціал	Інноваційний потенціал	Інституційний потенціал	Інфраструктур-ний потенціал	Фінансовий потенціал	Споживчий потенціал
1	26	Київ	11,50	20	1	1	1	1	1	1	1
2	27	Донецька обл.	7,03	1	2	3	3	2	10	8	9
3	24	Дніпропетровська обл.	5,32	2	3	2	4	3	4	3	5
4	7	Харківська обл.	5,30	7	9	10	2	4	8	4	6
5	14	Одеська обл.	4,41	4	10	5	7	5	5	5	2
6	23	Запорізька обл.	3,90	12	5	6	5	9	18	6	8
7	5	Київська обл.	3,60	5	4	8	8	10	6	27	12
8	21	Львівська обл.	3,08	11	21	14	9	5	3	7	7
9	11	АР Крим	3,69	23	14	16	10	8	11	2	4
10	17	Миколаївська обл.	3,46	9	13	9	6	12	24	10	19
11	19	Полтавська обл.	3,42	14	7	4	14	11	16	9	13
12	25	Луганська обл.	3,21	10	6	13	11	7	26	26	27
13	12	Черкаська обл.	3,10	18	11	7	15	11	25	13	15
14	16	Севастополь	3,07	27	15	25	27	27	2	18	3
15	4	Рівненська обл.	3,04	6	24	11	22	22	20	16	23
16	20	Житомирська обл.	2,95	3	16	26	20	21	13	19	21
17	8	Чернігівська обл.	2,94	8	18	17	13	26	23	14	17
18	6	Івано-Франківська обл.	2,84	15	17	18	17	17	17	11	24
19	2	Кіровоградська обл.	2,79	20	8	12	12	23	22	24	26
20	13	Вінницька обл.	2,74	17	12	23	19	14	14	21	25
21	1	Волинська обл.	2,74	19	27	15	18	25	9	12	14
22	3	Сумська обл.	2,71	16	20	20	16	15	12	25	22
23	22	Хмельницька обл.	2,68	13	19	19	26	19	15	20	20
24	9	Закарпатська обл.	2,64	22	22	21	21	18	19	15	11
25	18	Херсонська обл.	2,54	21	23	22	24	13	27	22	13
26	10	Чернівецька обл.	2,42	25	25	24	23	24	7	17	10
27	15	Тернопільська обл.	2,27	24	26	27	25	20	21	23	18

Для багатьох інвестиційних проєктів, які націлені на споживчий ринок, важливо, наскільки платоспроможним є регіон. Проблема з оцінкою істинної платоспроможності населення полягає в тому, що від чверті до половини української економіки знаходиться в тіні. Тому оцінювати реальну платоспроможність необхідно не за доходами, а за витратами. Найвища різниця між декларованими доходами і реальними витратами фіксується в найбільш урбанізованих і розташованих вздовж західного кордону регіонах. Центральна влада України в останні десятиліття мало приділяє уваги регіональному розвитку. Основні фінансові, інтелектуальні та інші потоки заведені в Київ. В той же час в Україні є чимало міст, смт і сіл, де за останні півтора десятиліття змін майже не відбулося. Одна з основних проблем – залежність таких населених пунктів від базового (містоутворюючого для великих поселень) підприємства. Якщо воно працює - район розвивається, якщо ні - перетворюється на депресивний регіон.

Проблемою регіональної політики України є не стільки відсутність чітко визначених цілей та пріоритетів, скільки дефіцит навичок застосування інструментів впливу. Прийнята в 2001 році концепція державної регіональної політики закладає лише загальні принципи розвитку регіонів, але не здатна сама по собі дати поштовх розвитку найбідніших територій країни. Нарешті, вже за нової влади стало цілком очевидно, що єдиної концепції адміністративно-територіальної реформи чиновники не виробили. Необхідно додати, що лише поодинокі фахівці в центральному уряді знайомі з європейським досвідом вирівнювання розвитку регіонів. Україна, на жаль, не готова застосовувати механізми вирівнювання економічного розвитку регіонів не тільки через низьку якість регіональної політики, але і в силу історичних причин, таких як низька мобільність робочої сили і постсоціалістичний уклад економіки, який характеризується слабким самоврядуванням і необхідністю постійного централізованого втручання Києва чи обласних властей.

РЕЗЮМЕ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних аспектів виробничого потенціалу регіону та його оцінки. Зроблено порівняльний аналіз виробничого потенціалу регіонів України.

Ключові слова: виробничий потенціал, інвестиційний потенціал, регіон, регіональний продукт, структурний аналіз.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена исследованию теоретических аспектов производственного потенциала региона и его оценки. Сделан сравнительный анализ производственного потенциала регионов Украины.

Ключевые слова: производственный потенциал, инвестиционный потенциал, регион, региональный продукт, структурный анализ.

SUMMARY

The article is devoted to theoretical aspects of the production potential of the region and its evaluation was studied. Comparative analysis of the production potential of the regions of Ukraine was done.

Keywords: production capacity, investment potential, the region, the gross regional product, structural analysis.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Анализ подходов к определению категории "производственный потенциал региона" / Тарасова М.Н. // Вестник молодых ученых Сб. науч. раб. РИО ГАГУ. – 2004. – №1. – С. 58 – 63.
2. Афанасьева Л., Лисак Н. До визначення однорідності регіонів України за рівнем економічного розвитку та галузевою структурою економіки. // Економіст. – 2003. - № 2. – с. 30-32.
3. Калініченко І., Романенко В. Регіональна диференціація в економіці України. // Економіка України. – 2003. - № 6. – с. 78.
4. Оценка производственного потенциала потребительской кооперации / Иценков О.О. // Регион: экономика и социология. – 2005. – № 1. – С. 71-77.
5. Миронова Т.Л., Добровольська О.П., Процай А.Ф., Колодій С.Ю. Управління розвитком регіону: Навчал. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
6. Потенциал конкурентоспособности промышленности регионов Украины / Червова Л., Кузьменко Л., Дубинина М., Кацура С., Ляшенко В. // Общество и экономика. – 2006. – №2. – С. 113-135.
7. Современные тенденции в области формирования и реализации научно-производственного потенциала / Н.Н. Кретова, Е.С. Попова // Вестник Воронеж. гос. тех. ун-та. – 2005. – № 2. – С. 22-28.
8. Рейтинг инвестиционной привлекательности регионов // Эксперт Украина. – № 49. – 2005. <http://expertra.com/region.htm>
9. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник. / С.І. Дорогунцов, Т.А. Заяць, Ю.І. Пігторенко та ін. К.: КНЕУ, 2005. – 998 с.
10. Экономический потенциал региона: методика и опыт оценки. / Е.В. Давыскиба // Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет. Научно-технический сборник. – №50. – 2003. – С. 152-157.
11. Ягодка А., Дяба М., Кондратюк С. Перекося регіональної економічної політики держави. // Економіка України. – 2004 р. - № 8. – с. 28-35.

УДК 33:519. 869 (075)

ПРОБЛЕМЫ МОДЕЛИРОВАНИЯ МОТИВАЦИИ ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАБОТНИКА

Христиановский В.В., д.э.н., проф. каф. математики и математических методов в экономике Донецкого национального университета

Щербина В.П., к.ф.-м. н, доц. каф. математики и математических методов в экономике Донецкого национального университета

Проблема мотивации трудовой деятельности человека довольно широко рассматривается в научной и публицистической литературе. Создано множество научных теорий, наиболее признанными среди которых являются следующие: теория потребностей Маслоу, теория Хертцберга, теория ожиданий Врума, теория справедливости Адамса, модель Портера-Лоулера и др. Основным недостатком этих теорий является то, что они недостаточно формализованы, а на практике необходимо иметь аппарат, позволяющий в конкретных числах судить о мотивации. Мотивация, как процесс отношения человека к трудовой деятельности, помогает организациям и отдельным личностям достигать самых высоких результатов в труде, помогает вдохновлять людей отдавать работе свои лучшие способности.

Одной из основных задач менеджеров в области трудовых отношений является проблема усовершенствования форм поощрения трудовой деятельности работников для повышения эффективности труда. Не все сотрудники какой-либо фирмы непосредственно производят продукцию, но от многих из них существенно зависит её количество и качество. Поэтому мотивация к трудовой деятельности должна быть направлена на максимизацию эффекта от общего человеческого капитала. В прежние времена уход сотрудника с места работы означал просто уход работника или работницы и их замена не создавала особой проблемы. Но сегодня ситуация значительно усложнилась. Когда люди уходят из организации, то многие уносят с собой ценные знания и информацию о бизнес-процессах, которую они накопили за время работы. Сильно страдают от ухода хороших сотрудников те фирмы, которые укомплектованы непроизводительным активом. Компании, желающие преуспеть в эпоху знаний, не должны просто полагаться на чудеса технологии. Они должны разрабатывать стратегию управления людьми, которая должна помочь ответить на вопросы привлечения лучших талантов, чтобы их можно было сориентировать в нужном направлении, научить весьма терпеливо относиться к переменам в организации труда и принимать эти перемены.

Целью данной работы является разработка мотиватора – структурной модели, предназначенной для определения оценки величины мотивации работника к труду путём соотношения результатов процесса стимулирования и восприятия стимулирования работником на основе использования математических методов и информационных технологий, позволяющих получить количественное выражение силы воздействия на работника мотивационных процессов.

Используя системный подход к управлению мотивационной деятельностью, составим последовательность действий (алгоритм), позволяющий построить структурную математическую модель мотивации.

Сначала необходимо решать проблему идентификации объекта мотивации. Под объектом мотивации понимается либо отдельный работник, либо коллектив фирмы. Объекты мотивации различаются по различным, присущим только им признакам. Чтобы выделить основные особенности объекта мотивации, которые помогут систематизировать и кластеризовать факторы, определяющие мотивационное поведение объекта, менеджер должен знать количественное выражение общей характеристики объекта мотивации.

На втором шаге необходимо произвести классификацию факторов, влияющих на мотивацию человека к трудовой деятельности в зависимости от его характеристики, полученной на уровне идентификации.

Третий шаг является основным, так как на нём представлена модель, связывающая воедино результат действия всех факторов и результат восприятия этой деятельности объектом мотивации. Для этого разрабатывается несколько моделей, которые последовательно используются для вычислений обобщающей оценки, отражающей мотивацию исследуемого объекта к труду.

На последнем шаге осуществляется перевод количественных величин в качественные с помощью специально разработанной для этого шкалы.

Обработанная по предложенной схеме информация может использоваться менеджером по труду для выбора правильной стратегии управления эффективностью трудовой деятельности фирмы.

Рассмотрим последовательно все этапы предложенного алгоритма. Сначала уточним само понятие мотивации к трудовой деятельности, которого мы будем придерживаться в дальнейшем.

В литературе имеется множество определений мотивации, раскрывающих ее сущность с различных сторон. Мотивация в общем понимании – это совокупность движущих сил, побуждающих человека к выполнению определенных действий. В зависимости от поведения человека, мотивация — это процесс сознательного выбора им того или иного типа действий, определяемых комплексным воздействием внешних и внутренних факторов (соответственно стимулов и мотивов) [1]. В управлении, мотивация – это функция руководства, которая состоит в формировании для работников стимулов к труду (побудить их работать с полной отдачей). Она состоит в долговременном